

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 08 listopada 2021 r.

DWEW-SEW.495.1.2021.EN

Sz. P.
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-31-1259/21*Szanowny Panie Marszałku,*

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie Senator RP Pani Haliny Biedy złożone podczas 31. posiedzenia Senatu RP 8 października 2021 r.

Szanowna Pani Senator,

uprzejmie informuję, że działania związane z pilotażem nowej roli szkół i placówek specjalnych jako Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW) realizowane są przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE) w ramach dwóch projektów:

- 1) *Opracowanie modelu funkcjonowania Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą* (nr POWR.02.10.00-00-0001/19)¹;
- 2) *Pilotażowe wdrożenie Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą* (SCWEW) (nr POWR.02.10.00-00-0002/19-02)².

W kwietniu 2021 r. ORE przeprowadził konkurs grantowy na wyłonienie SCWEW. Konkurs skierowany był do organów prowadzących przedszkola, szkoły i placówki specjalne: młodzieżowe ośrodki wychowawcze (MOW), młodzieżowe ośrodki socjoterapii (MOS) i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze (SOSW).

Placówka specjalna wskazana do pełnienia roli SCWEW musiała spełniać następujące warunki:

- 1) prowadzić działalność edukacyjną przez okres minimum 3 lat,

¹ Link do strony projektu: <https://www.ore.edu.pl/category/projekty-po-wer/opracowanie-modelu-scwew/opracowanie-modelu-scwew-aktualnosci/>.

² Link do strony projektu: <https://www.ore.edu.pl/category/projekty-po-wer/pilotazowe-wdrozenie-modelu-scwew/pilotazowe-wdrozenie-modelu-scwew-aktualnosci/>.

- 2) dysponować zasobami kadrowymi nauczycieli i specjalistów, pozwalającymi na realizację zadań SCWEW,
- 3) posiadać bazę lokalową i sprzętową, którą bezpłatnie udostępni do realizacji zadań SCWEW, m.in. pomieszczenia do szkoleń, konsultacji, instruktaży, sprzęt specjalistyczny oraz/lub elektroniczny typu rzutnik, ekran itp.

Założeniem funkcjonowania SCWEW było powołanie Zespołu osób tworzących SCWEW o określonych kompetencjach. Zespół składał się z minimum 5 osób na stałe pracujących w przedszkolu/szkole/placówce, posiadających doświadczenie i kwalifikacje z zakresu specjalnych potrzeb edukacyjnych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, kształcenia specjalnego, edukacji włączającej. W skład zespołu SCWEW weszły osoby, które pełnią funkcje:

- 1) lidera,
- 2) eksperta ds. edukacji włączającej,
- 3) eksperta ds. technologii wspomagających,
- 4) eksperta ds. informacji i ewaluacji,
- 5) specjalistów/nauczycieli z kwalifikacjami w zakresie pedagogiki specjalnej lub resocjalizacji lub socjoterapii.

W projekcie założono powołanie w każdym z przedszkoli i każdej ze szkół ogólnodostępnych objętych wsparciem SCWEW koordynatora ds. edukacji włączającej i współpracy ze SCWEW. W ramach powstałych SCWEW wsparciem zostało objętych 109 szkół/przedszkoli ogólnodostępnych.

Celem przyjętym w konkursie było utworzenie co najmniej jednego SCWEW w każdym województwie oraz minimum dwóch centrów utworzonych na bazie placówek specjalizujących się w pracy z uczniami z danym obszarem trudności. Centra mają udzielać wsparcia w zakresie całego spektrum potrzeb edukacyjnych uczniów, za istotne uznano sprawdzenie realizacji zadań w tym zakresie z uwzględnieniem specjalizacji placówki.

W dniu 24.06.2021 r. została ogłoszona lista rankingowa, na której znalazło się 16 wnioskodawców wskazanych do otrzymania grantu, a 4 znalazło się na liście rezerwowej. Z 35 złożonych przez organy prowadzące wniosków podpisano umowy grantowe z 16 organami prowadzącymi z 12 województw na łączną kwotę w wysokości 22 838 290,01 zł. Wśród 16 organów prowadzących z którymi podpisano umowy 3 z nich to organizacje pozarządowe, a 13 to jednostki samorządu terytorialnego, w tym: 6 powiatów, 6 miast na prawach powiatu i 1 gmina miejska. Placówki w których utworzono SCWEW to SOSW (9), szkoły specjalne (5) i MOW (2). Dominujące specjalności placówek to praca z uczniami z autyzmem (9), AAC (2), trudnościami w zachowaniu i funkcjonowaniu społecznym (2) oraz dysfunkcją wzroku (2). Grantobiorcom wypłacono pierwsze transze na łączną kwotę wynikającą z harmonogramów płatności w wysokości 516 305,86 zł.

Od lipca 2021 r. prowadzone są przez ORE działania wspierające grantobiorców w uruchomieniu SCWEW i sprawnej realizacji przedsięwzięć grantowych. Z każdym z grantobiorców przeprowadzono spotkania z udziałem przedstawicieli organów prowadzących oraz członków zespołów realizujących działania SCWEW. Celem było poznanie doświadczeń poszczególnych zespołów i zaangażowania w proces działań na rzecz edukacji włączającej, specyfiki i warunków, w jakich działać będzie każde z centrów oraz barier, które mogą zaburzać sprawne działanie SCWEW i działań ograniczających istniejące zagrożenia.

W ramach działań wspierających funkcjonowanie SCWEW zrealizowane zostały szkolenia dla liderów i kadry SCWEW. Szkolenia odbywały się w okresie od 30 sierpnia do 6 października 2021 r. w formule stacjonarnej i online i wzięto w nich udział 186 osób.

W związku z tym, że nie ze wszystkich województw oraz specjalności placówek wpłynęły wnioski grantowe oraz nie została wyczerpana pełna alokacja przeznaczona na granty (pozostało ok. 9,1 mln zł), w terminie od 24 września do 7 października 2021 r. ogłoszono konkurs dodatkowy. Adresowany był on do wnioskodawców z terenu całej Polski przy dodatkowym premiowaniu wniosków z brakujących województw i specjalności placówek, które w ramach konkursu głównego nie złożyły wniosków lub których wnioski zostały odrzucone.

Dla wnioskodawców, którzy aplikując oświadczyli chęć realizacji dodatkowych działań związanych ze współpracą z Centrum Informacyjno-Doradczym dla Osób z Niepełnosprawnością (CIDON) tworzonym przez PFRON, były przyznawane punkty premiujące. Listę rankingową wraz kontaktami do wyłonionych podmiotów przekazano do PFRON. 3.09.2021 r. odbyło się spotkanie informacyjne organizowane przez PFRON z wnioskodawcami na temat CIDON. W ramach konkursu wpłynęło 10 wniosków. Wnioski po ocenie formalnej przekazane zostały do oceny merytorycznej.

27 października 2021 roku w ORE powołano zarządzeniem Dyrektora Centrum Koordynujące (CK). Do zadań CK będzie należało:

- 1) opracowanie założeń koncepcyjnych modelu funkcjonowania SCWEW;
- 2) prowadzenie działań pilotażowych i wdrożeniowych we współpracy z kadrami SCWEW;
- 3) zapewnianie doradztwa, wsparcia merytorycznego i organizacyjnego dla SCWEW;
- 4) badanie i monitorowanie jakości realizacji edukacji włączającej w szkołach i placówkach, wspieranych przez SCWEW;
- 5) realizacja innych zadań niezbędnych z punktu widzenia funkcjonowania SCWEW.

Ministerstwo Edukacji i Nauki nie prowadzi prac nad przekształceniem poradni psychologiczno-pedagogicznych w centra dziecka i rodziny. Propozycja takiego przekształcenia znalazła się w materiale pn. „Model Edukacji dla wszystkich”,

który został przygotowany w toku prac Zespołu do spraw opracowania modelu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jako propozycja rozwiązań do konsultacji społecznych. Zaproponowano w nim rozważenie połączenia dwóch prowadzonych przez powiat instytucji, które adresują swoje działania do dzieci i ich rodzin, tj. poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie (PCPR) w centrum dziecka i rodziny (CDR). Propozycja ta miała na celu zapewnienie bardziej efektywnej współpracy pracowników oświaty i sektora pomocy rodzinie oraz pomocy społecznej w ocenie potrzeb i realizacji wsparcia dla dzieci i rodzin. Do propozycji tej w konsultacjach zgłoszono uwagi związane z obecnie trudnym czasem na dokonywanie zmian organizacyjnych w związku z przedłużającą się pandemią. Wskazano również na problem określenia statusu zawodowego pracowników CDR w taki sposób, który zniesie istniejące różnice w zakresie wymiaru obowiązkowych godzin, jak i wynagrodzenia pracowników sektora oświaty oraz rodziny i polityki społecznej, którzy docelowo mieliby pracować w jednej instytucji. Jednocześnie zebrano szereg pozytywnych głosów wskazujących na celowość integracji działań międzysektorowych i ich koordynacji na poziomie powiatu. Ministerstwo Edukacji Narodowej (obecnie Ministerstwo Edukacji i Nauki), analizując zgłoszone uwagi i uwzględniając stanowisko Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wskazujące na zasadność zachowania odrębności PCPR, podjęło prace nad doprecyzowaniem zadań związanych z koordynacją wsparcia międzysektorowego dzieci i uczniów jako zadań oświatowych, które realizowane byłyby przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Resort planuje, jako kolejny krok w działaniach związanych z podnoszeniem jakości wsparcia udzielanego dzieciom, uczniom i rodzinom, dalsze prace nad koncepcją CDR oraz poddanie modelu funkcjonowania CDR w najbliższych latach pilotażowi.

Ministerstwo Edukacji i Nauki współpracuje z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej w zakresie przygotowania nowej edycji Programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem” na lata 2022-2026. Po pozyskaniu informacji o jego kontynuacji oraz zasadach realizacji w kolejnych latach niezwłocznie zwrócimy się do wszystkich samorządów szczebla powiatowego z propozycją kontynuacji programu na podstawie nowych porozumień. Realizacja kontynuacji programu od stycznia 2022 r. jest uzależniona od terminu prac legislacyjnych nad programem.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Marzena Machałek
Sekretarz Stanu